ئیسلام

پەیامێکی پوخت سەبارەت بە ئاینی ئیسلام بەو شێوەیەی لە قورئان وسونەتدا هاتووە

نبذة موجزة عن الإسلام (بدون أدلة) - كردي سوراني

بيان الإسلام
Bayan AL-Islam

ح جمعية خدمة المحتوى الإسلامي باللغات ، ١٤٤٥هـ

جمعية خدمة المحتوى الإسلامي
نبذة موجزة عن الإسلام (مجردة من الأدلة) - كردي سوراني. / جمعية خدمة المحتوى الإسلامي - ط١. .- الرياض ، ١٤٤٥هـ
١٧ ص ؛ ..سم

رقم الإيداع: ١٤٤٥/٢٢٤١٣
ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٨٤٤٢-٨٩-٠

شركاء التنفيذ:

دار الإسلام جمعية الربوة رواد الترجمة المحتوى الإسلامي

يتاح طباعة هذا الإصدار ونشره بأي وسيلة مع الالتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص.

Tel: +966 50 244 7000
info@islamiccontent.org
Riyadh 13245- 2836
www.islamhouse.com

ئیسلام

پەیامێکی پوخت سەبارەت بە ئاینی ئیسلام بەو شێوەیەی لە قورئان وسونەتدا هاتووە

(چاپێک بە بێ باسکردنی بەڵگەکان)

کتێبێکی گرنگە پێناسەیەکی پوختی ئاینی ئیسلامی لە خۆ گرتووە ورِوونکردنەوەی گرنگترین بنچینە ورِێنمایی وجوانییەکانی ئاینی ئیسلامی تێدایە لە قورئان وسونەتدا، وئەم کتێبە بۆ مسوڵمانان وبۆ نامسوڵمانانیش دەگونجێت بە زمانەکانیان لە هەموو کات وشوێنێک سەرەڕای جیاوازی حاڵ وبارودۆخ.

به ناوی خوای بەخشندە ومیهرەبان

١. ئیسلام پەیامی خودایە بۆ هەموو خەڵکی بەتێکڕا، وکۆتا پەیامی خودایە بۆ مرۆڤایەتی هەتا قیامەت بەرپا دەبێت.

٢. ئیسلام ئاینێکی تایبەت نییە بە ڕەگەزێکی دیاریکراو یان گەلێکی دیاریکراو بەڵکو ئاینی خودایە بۆ هەموو خەڵکی.

٣. ئیسلام پەیامی خودایە کە تەواوکاری پەیامەکانی پێغەمبەرانی پێشووە بۆ ئومەتەکانیان -علیهم الصلاة والسلام-.

٤. پێغەمبەران -علیهم السلام- یەک ئاینیان هەیە، بەڵام شەریعەتەکانیان جیاوازە.

٥. هەروەکو بانگەشەی پێغەمبەرانی پێشوو: نوح وئیبراهیم وموسا وسولەیمان وداود وعیسا - علیه السلام -؛ ئاینی ئیسلام بانگەشە دەکات بۆ ئیمان وباوەڕهێنان بەوەی کە پەروەردگار (الله) یە وئەو زاتە خوڵقێنەرە -الخالق-ە وڕۆزیدەرەوە -الرزاق-ە وژیان دەبەخشێت -المحيي-ە وزیندووەکان دەمرێنێت -المميت-ە وهەموو شتێک موڵکی ئەوە -مالك الملك- وهەموو کاروباری بوونەوەرەکان ئەو بەڕێوەی دەبات وئەو زاتە مەزنە زۆر بەسۆزە -بەڕەئفەتە: الرؤف-ە ومیهرەبانە -الرحيم-ە.

٦. الله -سبحانه وتعالى- خۆی پەروەردگارە وخوڵقێنەرە -الخالق-ە، وتەنها ئەو شایەنی پەرستنە بە بێ هیچ هاوبەش وشەریکێک، ونابێت لەگەڵ پەرستنی خودا هیچ کەسێکی تر بپەرسترێت.

٧. الله خوڵقێنەری هەموو شتێکە کە لە گەردوون وئاسمانەکاندا هەیە لەو شتانەی دەیانبینین ولەو شتانەش کە نایان بینین، هەموو شتێک جگە لە (الله) دروستکراوە وخوڵقێنراوە، وخوای گەورە ئاسمانەکان وزەوی لە شەش ڕۆژدا دروستکرد.

٨. وخودا -سبحانه وتعالى- هیچ شەریک وهاوبەشێکی نییە نە لە موڵکیدا، نە لە خوڵقاندندا، ونە لە بەڕێوەبردندا، ونە لە پەرستندا.

٩. و (الله) -سبحانه وتعالى- باوکی کەس نەبووە، ولە دایکیش نەبووە، بەڵکو لە سەرەتاوە هەر بوونی هەبووە، وهیچ شتێک هاوشێوەی ئەو زاتە مەزنە نییە.

١٠. خوای گەورە تێکەڵی هیچ شتێک نابێت وبەرجەستە نابێت لە هیچ یەکێک لە بوونەوەرەکانیدا، بەڵکو زاتێکی مەزن وپیرۆزە لە سەرەوەی بوونەوەرەکانە لە سەرەوەی عەرشی مەزنە.

١١. (الله) -سبحانه وتعالى- بە ڕەئفەتە ومیهرەبانە بەرامبەر بە بەندەکانی بۆیە پێغەمبەرانی ناردووە وکتێبە ئاسمانیەکانی دابەزاندووە.

١٢. خودا (الله) پەروەردگارێکی میهرەبانە (الرحیم)ە، وتەنها زاتی مەزنی خۆی لێپرسینەوە لە بەندەکان دەکات لە ڕۆژی قیامەتدا کاتێک زیندوویان دەکاتەوە لە گۆڕەکانیان، بۆیە هەر کەسێک بە پێی کردەوەکەی پاداشت دەدرێتەوە؛ خێر یان شەڕ بێت، ئەوەی ئیماندار بێت وکردەوەی چاک ئەنجامبدات ئەوا نیعمەت وئاسوودەیی بەردەوامی بۆ هەیە، وئەوەی کافر وبێباوەڕ بێت وکردەوەی خراپ ئەنجامبدات ئەوا سزایەکی مەزنی بۆ هەیە لە قیامەتدا.

١٣. خودا (الله) -سبحانە وتعالى- ئادەمی دروستکرد لە خۆڵ (قوڕ: گڵ) ونەوەکانی لە پاش خۆی زۆر دەبن، بۆیە هەموو خەڵکی بنچینەیان وەکو یەکە، وهیچ ڕەگەزێک فەزڵی بە سەر ڕەگەزێکی ترەوە نییە وهیچ گەلێک فەزڵی بە سەر گەلێکی ترەوە نییە؛ مەگەر بە پێی پلەی ئیمان وتەقواداری ولە خودا ترسی نەبێت.

١٤. هەموو منداڵێک لەسەر فیترەت لە دایک دەبێت.

١٥. هیچ مرۆڤێک بە گوناهباری وتاوانباری لە دایک نابێت ونابێتە میراتگری تاوانی هیچ مرۆڤێکی تر.

١٦. ومەبەست وئامانج لە دروستکردنی خەڵکی: بۆ پەرستنی خودایە بە تەنها بە بێ بڕیاردانی هیچ شەریک وهاوبەشێک.

١٧. ئاینی ئیسلام ڕێزی لە مرۆڤ گرتووە (بە پیاوان وئافرەتانەوە)، وهەموو مافێکی بە مرۆڤ داوە وکردوویەتی بە بەرپرسیار لەسەر بژاردەکانی وکردەوەکانی وهەڵسوکەوتەکانی، ولێپرسینەوە وبەپرسیاریەتی خستووەتە ئەستۆ سەبارەت بە هەرکردەوەیەک کە زیان لە خۆی یان بە خەڵکی بگەیەنێت.

١٨. لە ئاینی ئیسلامدا ئافرەت وپیاو یەکسانن لە ڕوانگەی بەرپرسیاریەتی وپاداشت وسزادان.

١٩. ئاینی ئیسلام ڕێزی لە ئافرەت گرتووە وئافرەتانی بە هاوتای پیاوان داناوە (مەگەر لە هەندێک حوکمی شەریعەت وئەو شتانە نەبێت کە پەیوەندی بە سروشتی پیاو وئافرەتەوە هەیە)؛ واجبی کردووە پیاو خەرجی بکات لەسەر هاوسەرەکەی ئەگەر لە توانایدا هەبوو، وباوک واجبە خەرجی بکات لەسەر کچەکانی، وکوڕەکان لەسەر دایک وخوشکیان ئەگەر باڵغ بوون وتوانایان هەبوو، وئافرەت لەسەر مێردەکەی.

٢٠. مردن؛ نەمان وتیاچوون نییە بۆ هەتاهەتایە، بەڵکو دەرچوونە لە شوێنی کردەوە ئەنجامدان بۆ شوێنی پاداشت وەرگرتن، ومردن لاشە وڕۆح دەگرێتەوە، ومردنی ڕۆح ئەو کاتەیە کە لە لاشە جیا دەبێتەوە

وپاشان بۆی دەگەڕێتەوە لە پاش زیندووبوونەوە لە ڕۆژی قیامەتدا، ولە پاش مردن ڕۆح ناچێت بۆ نێو لاشەیەکی تر ودووبارە ژیانێکی نوێ ناژێت لە نێو لاشەی مرۆڤێکی تردا.

٢١. ئاینی ئیسلام بانگەشە دەکات بۆ باوەڕهێنان بە بنچینە مەزنەکانی ئیمان کە بریتیە لە: باوەڕهێنان بە خودا وفریشتەکان وکتێبە ئاسمانییەکان وەکو تەورات وئینجیل وزەبوور -پێش دەستکاری کردنیان وگۆڕینیان- وبە قورئان، وباوەڕهێنان بە هەموو پێغەمبەران -علیهم السلام- وباوەڕهێنان بۆ کۆتا پێغەمبەر کە موحەمەدە -صلی الله علیه وسلم-، وباوەڕهێنان ڕۆژی دوایی -قیامەت-، ودەبێت بزانین کە ئەگەر ژیانی دونیا کۆتایی بووایە وبڕایەتەوە وژیانێکی تر نەبووایە ئەوا بوونمان تەنها بۆ گاڵتە وگەپ وبێ هۆ بوو، وباوەڕهێنان بە قەزا وقەدەر.

٢٢. وپێغەمبەران -علیهم السلام- پارێزراون (مەعسومن) لەو پەیامانەی کە دەیگەیەنن لە لایەن خوداوە، وهەروەها پارێزراون لە توشبوون بە هەرشتێک کە ئەقڵی تەندروست ورەوشتی جوان ڕەتی بکاتەوە، وپێغەمبەران گەیاندنی پەیامەکانی خودایان پێسپێردراوە بۆ بەندەکانی، وپێغەمبەران هیچ تایبەتمەندییەکی پەروەردگارێتی یان خودایەتی (ئولوهیەت: پەرستن) یان نییە، بەڵکو ئەوان مرۆڤێکن وەکو

هەموو مرۆڤەکان بەڵام جیاوازییان لەوەدایە کە خودا وەحییان (سروشیان) بۆ دەنێرێت کە پەیامەکانی خودای تێدایە.

٢٣. وئاینی ئیسلام بانگەوازی دەکات بۆ تەنها پەرستنی خودا ئەویش بە بنچینەی پەرستنە مەزنەکان کە بریتین لە:

١/نوێژ کردن: کە پێکهاتووە لە وەستان -قیام- ورکوع وسوجدە بردن ویادی خودا وستایشکردنی ونزاکردن، مسوڵمان لە ڕۆژێکدا دەبێت پێنج جار نوێژ بکات، وهەموو جیاوازییەکان نامێنێت لە نوێژدا کاتێک هەژار ودەوڵەمەند وسەرۆک وخەڵکی هەمووی پێکەوە لە یەک ڕیزدا ڕادەوەستن بۆ ئەنجامدانی نوێژ.

٢/ وزەکاتدان: ئەمیش ڕێژەیەکی کەمە لە سامان -بە پێی چەند مەرج وڕێژەیەک کە خوای گەورە بڕیاری لەسەر داوە- کە واجبە لە ساماندارەکان دەربهێندرێت وبدرێت بە هەژارەکان وئەو چینانەی کە دیاریکراوە؛ لە شەریعەتدا لە ساڵێکدا یەک جار.

٣/ ڕۆژووگرتن: بریتیە لە خۆگرتنەوە لە ئەو شتانەی ڕۆژوو دەشکێنن بە درێژایی ڕۆژەکانی مانگی ڕەمەزان، کە مرۆڤ خۆی پەروەردە دەکات لەسەر ئیرادەت وبەهێزی وئارامگرتن.

٤/حەج کردن: ئەمیش بریتیە لە مەبەستی سەردانیکردنی ماڵی خوای گەورە بۆ جێبەجێکردنی هەندێک دروشم وپەرستنی دیاریکراو لە شاری مەککەی پیرۆز، لەسەر ئەو کەسانە واجبە کە لە توانایاندا هەیە (توانایی دارایی وجەستەیی)، یەکێک لە جوانییەکانی حەجکردن ئەوەیە کە هەمووی بە یەک ئاراستە داوا لە خودا دەکەن وهیچ جیاوازییەک نامێنێت لە نێوان مرۆڤەکاندا وبە یەک شێوە پەرستنەکان ئەنجامدەدەن.

٢٤. مەزنترین تایبەتمەندی پەرستنەکان لە ئیسلامدا ئەوەیە کە چۆنیەتی وکاتی ئەنجامدان ومەرجەکانیان؛ خوای گەورە لە شەریعەتدا فەرمانی پێکردووە وپێغەمبەریش -صلى الله عليه وسلم- گەیاندوویەتی، ومرۆڤ بە هیچ شێوەیەک دەستکاری وگۆڕانکاری تێدا نەکردووە نە بە زیاد کردن ونە بە کەمکردن هەتاوەکو ئەمڕۆش، وئەم پەرستنە مەزنانە هەموو پێغەمبەران -علیهم السلام- بانگەوازییان بۆ کردووە.

٢٥. پێغەمبەری ئیسلام ناوی موحەمەدی کوڕی عبداللەیە لە نەوەی ئیسماعیل کوڕی ئیبراهیمە -علیهم السلام- لە شاری مەککە لە ساڵی ٥٧١ز لە دایکبووە، ولە مەککە وەحی بۆ نێردرا وبوو بە

پێغەمبەر، وپاشان کۆچی کرد بۆ مەدینە وبە هیچ شێوەیەک لە شێوەکان بەشداری قەومەکەی نەبوو لە بت پەرستی وکارەکانی سەردەمی جاهیلیەت، تەنها لە کردەوە باشەکان بەشداریان بوو، وهەر لەسەر ڕەوشتی مەزن بوو پێش ئەوەی ببێت بە پێغەمبەر، وقەومەکەی بە (صادق الأمین) واتە (ڕاستگۆی دەستپاک) ناویان دەبرد، وخوای گەورە لە تەمەنی چل ساڵیدا وەحی بۆی نارد وبوو بە پێغەمبەر وپشتیوانی لێی کرد ویارمەتی دا ئەویش بە بەخشینی چەندەها ئایەت ونیشانە وموعجیزە ؛ لە مەزنترینیان قورئانی پیرۆزە کە مەزنترین ئایەت وموعجیزەی پێغەمبەرمانە وموعجیزەیەکە هەتاوەکو ئەمڕۆ ماوەتەوە، وکاتێک خوای گەورە ئاینەکەی بۆ کامڵ کرد وپێغەمبەر -صلی الله علیه وسلم- ئاینەکەی وەکو خۆی بە کامڵی وجوانی گەیاند ؛ لە تەمەنی شەست وسێ ساڵیدا کۆچی دوایی کرد ولە شاری مەدینە لە گۆڕ دانرا، وپێغەمبەر موحەمەد -صلی الله علیه وسلم- کۆتا پێغەمبەرە کە خوای گەورە ناردی بە هیدایەت ورۆشنایی وئاینی هەق بۆ ئەوەی خەڵکی دەربهێنێت لە تاریکایی کوفر وبت پەرستی ونەزانین بۆ ڕۆشنایی ونوری تەوحید (یەکخواپەرستی) وئیمان، وخوای گەورە

شاهێدی بۆ داوە کە ناردوویەتی بۆ بانگەوازی کردن بۆ لای خوای گەورە بە ئیزنی ئەو زاتە مەزنە.

٢٦. وشەریعەتی ئیسلام کە موحەممەد -صلى الله عليه وسلم- پێی هاتووە کۆتا پەیام وشەریعەتی خودایە، وشەریعەتێکە لە ئەوپەڕی کامڵیدایە لە هەموو ڕوانگەیەکەوە، وهۆکاری چاکبوونی دینداری ودونیای خەڵکیە، وبە پلەی یەکەم پارێزگاری دەکات لە: ئاینی خەڵکی، وخوێنیان (نەفسیان)، وسامانیان، وئەقڵیان ونەوەکانیان، وئاین وشەریعەتی ئیسلام هەڵوەشێنەرەوەی هەموو ئاین وشەریعەتەکانی پێشووە (واتە: نابێت چیتر شەریعەت وئاینەکانی پێشووتر پەیڕەو وکردەوەیان پێبکرێت)؛ هەروەکو چۆن شەریعەت وئاینەکانی پێشووتر یەکتریان هەڵوەشاندنەوە لە ڕوانگەی پەیڕەو کردن وکردەوە پێکردن.

٢٧. خوای گەورە -سبحانه وتعالى- هیچ ئاینێک قبوڵ ناکات جگە لە ئاینی ئیسلام، ئەو ئیسلامەی کە موحەممەد -صلى الله عليه وسلم- پێی هاتووە، وهەرکەسێک شوێنی ئاین وبەرنامەیەکی تر بکەوێت جگە لە ئیسلام ئەوا لێی قبوڵ ناکرێت ولە دۆڕاوەکان دەبێت لە ڕۆژی قیامەتدا.

٢٨. قورئانی پیرۆز کتێبی خودایە کە بە وەحی ناردی بۆ پێغەمبەر موحەمەد -صلى الله عليه وسلم- و وتەی خودای پەروەردگاری هەموو بوونەوەرەکانە، وخودا ڕکابەرایەتی مرۆڤ وجنۆکەکانی کرد کە کتێبێک هاوشێوەی قورئان یان سورەتێک هاوشێوەی سورەتەکانی بهێنن، وڕکابەرایەتیەکە بەردەوامە هەتاوەکو ئەمڕۆ، وقورئانی پیرۆز وەڵامی زۆر پرسیاری گرنگ دەداتەوە کە جێگای سەرگەردانی وسەرسوڕمانیە لە لای ملیۆنەها مرۆڤ، وقورئانی پیرۆز پارێزراوە هەتاوەکو ئەمڕۆ بەو زمانەی کە پێی دابەزیووە ئەویش زمانی عەرەبیە وتەنانەت پیتێکیشی لێ کەم نەبووەتەوە وچاپکراوە وبڵاوکراوەتەوە، وکتێبێکی مەزنە وپڕە لە موعجیزە کە دەبێت مرۆڤ بیخوێنێتەوە یان واتا وەرگێڕاوەکانی بخوێنێتەوە، هەروەکو چۆن سونەتی پێغەمبەر -صلى الله عليه وسلم- وفەرموودەکانی وفێرکردنەکانی وسیرەتی پارێزراوە وگێڕدراونەتەوە بۆمان بە پێی زنجیرەیەک لە گێڕەرەوەی متمانەپێکراو ولە چەندەها کتێبدا چاپکراون بە زمانی عەرەبی ؛ ئەو زمانەی کە پێغەمبەر -صلى الله عليه وسلم- قسەی پێی کردووە و وەرگێڕدراون بۆ سەر چەندەها زمان لە جیهاندا، وقورئانی پیرۆز وسونەتی پێغەمبەر -صلى الله عليه وسلم-

تاكە سەرچاوەن بۆ ئەحكام ویاساكانی ئاین وشەریعەتی ئیسلام، ونابێت كردەوەی ئەو تاكانەی كە خۆیان دەدەنە پاڵ ئیسلام وەكو سەرچاوە دابنرێن؛ بەڵكو تاكە سەرچاوە كە دەبێتە لێیەوە فێری ئەحكامەكانی ئاینی ئیسلام بین بریتیە لە وەحی خودا: قورئانی پیرۆز وسونەتی پێغەمبەر -صلى الله عليه وسلم-.

٢٩. وئاینی ئیسلام فەرمان دەكات بە چاكەكار بوون بەرامبەر دایك وباوك؛ ئەگەرچیش مسوڵمان نەبن، وئامۆژگاری كردووە بە پەروەردە كردن وئامۆژگاریكردنی منداڵان.

٣٠. ئاینی ئیسلام فەرماندەكات بە دادپەروەر بوون لە وتە وكردەوەدا تەنانەت ئەگەر بەرامبەر دوژمنانیش بێت.

٣١. ئاینی ئیسلام فەرماندەكات بە چاكەكار بوون بەرامبەر بە هەموو بوونەوەرەكان، وبانگەشە دەكات بۆ ڕەوشت وكردەوە جوانەكان.

٣٢. ئاینی ئیسلام فەرمان بە ڕەوشتە جوانەكان دەكات وەكو ڕاستگۆیی وپاراستنی سپاردە (ئەمانەت) وداوێن پاكی وشەرم كردن وئازایەتی وبەخشندەیی وبەخشین ورێزلێنان ویارمەتیدانی خاوەن پێویستیەكان ویارمەتیدانی كەسانی لێقەوماو وتێركردنی برسیەكان

وچاکبوون بەرامبەر دراوسێ وگەیاندنی پەیوەندی خزمایەتی ونەرم ونیانی بەرامبەر ئاژەڵەکان.

٣٣. ئاینی ئیسلام شتە پاکەکانی حەڵاڵ کردووە لە خواردن وخواردنەوەکان وفەرمانی کردووە بە پاکژکردنەوەی دڵ ولاشە وماڵ، وهەروەها هاوسەرگیری حەڵاڵکردووە، وبەهەمان شێوە فەرمانی بە پێغەمبەران کردووە -علیهم السلام-، بۆیە ئەوان تەنها فەرمانی شتی پاک بە خەڵکی دەکەن.

٣٤. ئاینی ئیسلام ئەو تاوانانەی حەرامکرد کە بە بنچینەی حەرامکراوەکان دادەنرێت وەکو: شیرک وهاوبەشدانان بۆ خودا وکوفر وبێباوەڕی، وبت پەرستی، وقسەکردن بەناوی خوداوە بە بێ زانست، وکوشتنی منداڵەکان، وکوشتنی ئەو نەفسانەی کە کوشتنیان حەرامکراوە، وخراپەکاری نانەوە لەسەر زەویدا، وتاوان وخراپە ئاشکرا ونهێنیەکان وزینا کردن ونێربازی، ومامەڵکردن بە ڕیبا (سوو)، وخواردنی گۆشتی ئاژەڵی مردارەوە بوو (جگە لە ئاژەڵانی نێو دەریا وکولە)، وخواردنی گۆشتی ئەو ئاژەڵەی بۆ -لەبەر- بتەکان وگۆڕەکان سەربڕاوە، وخواردنی گۆشتی بەراز، وهەموو شتە پیس وبۆگەنەکان،

وخواردنیماڵی هەتیوەکان بەناهەق، وفێڵکردن لە تەرازوو وکێشان، وپچڕاندنی پەیوەندی خزمایەتی، وپێغەمبەران -علیهم السلام- کۆک ویەک دەنگن سەبارەت بە حەرامکردنی ئەم تاوانە حەرامکراوەکانە.

٣٥. ئاینی ئیسلام بە شێوەیەکی گشتی نەهی لە هەموو ڕەوشتێکی خراپ وناشیرین دەکات وەکو درۆ وفێڵ وستەم وخیانەت و(پیلانگێڕی شەڕ وخراپە) ودزی وستەم ودەستدرێژی وهەموو ڕەوشتێکی چەوت وپیس وبۆگەنی تر.

٣٦. ئاینی ئیسلام نەهی دەکات لەو مامەڵە داراییانەی کە ڕیبا (سوو) یان غەرەرە -مەترسیە یان قوماراوییە، یان نەزانینی سەرەنجام یان پارە یان کاتە-، یان ستەم، یان فێڵیان تێدایە، یان هۆکارە بۆ تووشبوون بە زیان وکارەساتی گشتی بۆ سەر کۆمەڵگا وگەل وتاکەکان.

٣٧. یەکێک لە ئامانجەکانی شەریعەتی ئیسلام بریتیە لە پاراستنی ئەقڵ وحەرامکردن وقەدەغەکردنی هەرشتێک ببێتە هۆی تێکچوون ونەمانی ئەقڵ وهۆش وەکو مەی خواردنەوە (خواردنەوەی سەرخۆشکەرەکان)، ئیسلام ئاینی وەکو ڕۆشنکەرەوەی ڕێبازی ئەقڵ ناساندووە؛ بۆ ئەوەی مرۆڤ خودا بپەرستێت بە چاوڕۆشنی

وزانستەوە، وشەریعەتی ئیسلام باسی ئەقڵ وهۆشی بە مەزن داناوە وهەبوونی ئەقڵ وهۆشی بە مەرج داناوە بۆ واجب بوونی ئەرکە شەرعییەکان (تەکلیفە شەرعییەکان)، وئەقڵی ئازاد کرد لە کۆت وزنجیری خورافیات وبت پەرستی، لە ئاینی ئیسلامدا هیچ نهێنی وحوکمێک نییە کە تایبەت بێت بە چینێکی دیاریکراو جیا لە چینەکانی تر، وهەموو حوکم وشەریعەت ویاساکانی ئاینی ئیسلام ئەقڵی سەلامەت وتەندروست قبوڵی دەکات ودانی پێدا دەنێت، چونکە ئەم حوکمانە ئەوپەڕی دادپەروەری وحیکمەتیان تێدایە.

٣٨. ئەگەر شوێنکەوتووانی ئاینە پوچەڵەکان درک نەکەن بەو دژیەکی وشتانەی لە ئاینە پوچەڵەکەدا هەیە کە ئەقڵی سەلامەت ڕەتی دەکاتەوە ؛ ئەوا پیاوانی ئاینەکە شوێنکەوتووان بەوە هەڵدەخەڵەتێنن کە ئاین لە سەرەوەی ئەقڵە وئەقڵ بۆی نییە لە ئاین تێبگات ودرکی پێبکات، بەڵام ئیسلام ئاینی وەکو ڕێگایەکی ڕۆشنا بۆ ئەقڵ داناوە کە بەهۆیەوە ئەقڵ ڕێگا ومەبەستی خۆی دەزانێت لەم ژیانەدا، وئاینە پوچەڵەکان دەیانەوێت مرۆڤ واز لە ئەقڵی بهێنێت وشوێنی ئەوان بکەوێت، بەڵام ئاینی ئیسلام دەیەوێت مرۆڤ هۆشی بێتەوە وئەقڵی

بەکاربهێنێت بۆ ئەوەی هەقیقەت وڕاستیەکانی بۆ دەربکەوێت بەو شێوەیەی کە هەیە.

٣٩. ئاینی ئیسلام زانستی ڕاست ودروست بە مەزن دادەنێت وهانی گەڕانی زانستی دەدات کە دوور بێت لە هەوا وئارەزوو، وبانگەشە دەکات بۆ تێڕوانین وبیرکردنەوە لە دەروون ولاشەی مرۆڤ وگەردوون وبوونەوەرەکان وئەو شتانەی لە دەورووپشتمانن، ودەرەنجامە ڕاست ودروستەکانی زانست تووشی هیچ پێکدادانێک نابن لەگەڵ ئاینی ئیسلامدا.

٤٠. وخوای گەورە تەنها کردەوەکان (پەرستنەکان) لە ئەو کەسانە قبوڵ دەکات کە باوەڕیان بە خودا هێناوە وملکەچی فەرمانەکانی بوون وباوەڕیان بە پێغەمبەران هێناوە -علیهم السلام-، وخوای گەورە تەنها ئەو کردەوانە (پەرستنانە) قبوڵ دەکات کە لە شەریعەتدا فەرمانی پێکردووە، بۆیە چۆن مرۆڤ کافر وبێباوەڕ دەبێت بە خوای گەورە وهیوای ئەوەیە کە پاداشتی بداتەوە؟! وخوای گەورە ئیمان وباوەڕی هیچ کەسێک قبوڵ ناکات ئەگەر باوەڕی بە هەموو پێغەمبەران نەبێت -علیهم السلام- ودەبێـت باوەڕی بە کۆتا پێغەمبەریش بێت کە موحەممەدە -صلى الله عليه وسلم-.

٤١. ئامانجی هەموو پەیامەکانی خودا بریتیە لە: ئاینی هەقی خودا مرۆڤ بەرز وبڵند وباڵا بکات بەشێوەیەك مرۆڤ تەنها بەندەیەکی دڵسۆزی پەروەردگاری هەموو بوونەوەرەکان بێت، وئەم ئاینە مرۆڤ ڕزگار دەکات لە کۆیلایەتی وبەندایەتی کردن بۆ مرۆڤەکان وبۆ ماددە وبۆ خورافەت، ئاینی ئیسلام -هەروەکو دەیبینین- بانگەشەی ئەوە ناکات کە مرۆڤەکان بێگەردن ودوورن لە کەموکورتی ولە ئەوپەڕی کامڵیدان، ومرۆڤەکان بەرز ناکاتەوە بۆ سەرەوەی پلەوپایەی خۆیان، ونایان کات بە پەرستراو وپەروەردگار وخودا.

٤٢. خوای گەورە لە شەریعەتەکەیدا ڕێگەی داوە بە تەوبە کردن: ئەمیش بریتیە لە گەڕانەوەی مرۆڤ بۆ لای پەروەردگار ووازهێنان لە تاوان وگوناهەکان، ومسوڵمان بوون وپەیڕەو کردنی ئاینی ئیسلام هۆکارە بۆ لێخۆشبوون لە هەموو تاوان وگوناهەکانی پێشوو، وهەروەها تەوبە کردن هۆکارە بۆ لێخۆشبوون لە هەموو تاوان وگوناهەکانی پێشوو، بۆیە پێویست ناکات تاوان وگوناهەکانی لای هیچ یەکێک لە مرۆڤەکان باس بکات ودانی پێدا بنێت.

٤٣. لە ئاینی ئیسلامدا پەیوەندی نێوان مرۆڤ وخودا پەیوەندییەکی ڕاستەوخۆیە، بۆیە مرۆڤ پێویستی بە هیچ ناوەندێک -واستەیەک- نییە بۆ پاڕانەوە وداواکردن وپەرستنی خودا، ئاینی ئیسلام قەدەغەی دەکات کە مرۆڤ بکرێتە خودا یان هاوبەش وشەریکی خودا لە پەروەردگارێتی وپەرستنیدا (ئولوهیەتدا: خودایەتیدا).

٤٤. لە کۆتایی ئەم پەیامەدا ئەوە بە بیری خەڵکی دەهێنینەوە کە خەڵکی سەرەڕای جیاوازی سەردەم وگەل وشوێنی نیشتەجێبوونیان، بەڵکو هەموو کۆمەڵگەی مرۆڤایەتی جیاوازە لە بۆچوون ومەبەست وژینگە وکردەوەکانی؛ بۆیە پێویستە هیدایەتێک هەبێت ئاراستەی بکات وڕێکخستەیەک هەبێت کۆیان بکاتەوە ودەسەڵاتدارێک هەبێت بیانپارێزێت، پێغەمبەران -علیهم الصلاة والسلام- ئەمەیان جێبەجێ دەکرد بە وەحی خودا -سبحانە وتعالی- وخەڵکیان هیدایەت دەدا بۆ ڕێگای خێر وڕێنموێنی، وخەڵکییان کۆ دەکردەوە لەسەر جێبەجێکردنی شەریعەتی خودا ولە نێوانیاندا بە هەق حوکم وفەرمانڕەواییان دەکرد؛ ئەمە هۆکار بوو بۆئەوەی حاڵ وگوزەرانیان باش بێت بە پێی وەڵامدانەوەیان بۆ بانگەوازی پێغەمبەران ونزیکیان

له سەردەمی ناردنی پەیامەکانی خودا، وخوای گەورە پەیامەکانی کۆتایی پێهێنا بە کۆتا پەیامی پێغەمبەر موحەمەد -صلى الله عليه وسلم- ومانەوەی بۆ نووسی وکردیە بە هۆکاری هیدایەتدان ورەحمەت ونور ورۆشنایی ورێنموێنی کردن بۆ سەر ئەو رێبازەی کە مرۆڤ نزیک دەکاتەوە لە خودا.

٤٥. بۆیە ئەی مرۆڤ بانگت دەکەم بۆ ئەوەی خۆت یەکلایی بکەیتەوە لە پێناو خوای گەورە بە راستگۆییەوە، وخۆت بە دوور بگریت لە لاسایی کردنەوە وخوو ونەریت، وبزانیت لە پاش مردنت بۆ لای پەروەردگارت دەگەڕێیتەوە، وسەیری نەفس ولاشەی خۆت بکەیت وسەیری گەردوون بکەیت، ئەگەر مسوڵمان بیت ژیانت خۆش دەبێت پێش خۆشی نەبڕاوەی ڕۆژی دوایی، وئەگەر ویستت ببیت بە مسوڵمان ئەوا تەنها لە دڵەوە وبە زمانیش ئەم شاهێدیە بدە: (أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمداً رسول الله) واتە: (شاهێدی دەدەم ودانیپیێدا دەنێم کە هیچ پەرستراوێک هەق وراست نییە کە شایستەی پەرستن بێت جگە لە الله، وشاهێدی دەدەم ودانیپیێدا دەنێم کە موحەمەد نێردراو وپێغەمبەری خودایە)، ودەبێت بێباوەڕ بیت بە پەرستنی

هەرشتێک یان کەسێک جگە لە خوای گەورە، وباوەڕت بەوە هەبێت کە خوای گەورە لە پاش مردنمان هەمووومان زیندوو دەکاتەوە لە نێو گۆڕەکانمانەوە، ولێپرسینەوە وپاداشت وسزا هەق وڕاستیە، ئەگەر ئەم شاهێدیە بدەیت ئەوا تۆ مسوڵمانیت، ولە پاش ئەمە دەبێت خودا بپەرستیت بەو شێوەیەی لە شەریعەتی ئیسلامدا هاتووە لە گرنگترین پەرستنەکانیش کە پایەی ئیسلامن: نوێژ کردن، وڕۆژوو گرتن، وزەکاتدان، وحەجکردن بۆ ماڵی خودا ئەگەر لە تواناتدا هەبوو.

بەرواری چاپ: ١٩-١١-١٤٤١

نوسینی: مامۆستا دکتۆر/ محمد عبد الله السحيم

مامۆستای عەقیدە لە بەشی خوێندنەوە ئیسلامیەکان (لە پێشوودا)

کۆلێژی پەروەردە، زانکۆی (الملك سعود)

ریاز، شانشینی عەرەبستانی سعودیە

تعرف على الإسلام
بأكثر من 100 لغة

موسوعة القرآن الكريم
QuranEnc.com

موسوعة تراجم معاني وتفاسير القرآن الكريم

ISLAM HOUSE .com
IslamHouse.com

مرجعية شاملة للتعريف بالإسلام بلغات العالم

موسوعة الأحاديث النبوية
HadeethEnc.com

موسوعة ترجمات الأحاديث النبوية وشروحها

بيان الإسلام
byenah.com

بوابة مبسطة للتعريف بالإسلام وتعلم أحكامه

موسوعة المحتوى الإسلامي
IslamEnc.com

منتقى المحتوى الإسلامي المترجم

ما لا يسع أطفال المسلمين جهله
kids.islamenc.com

منصة ما لا يسع أطفال المسلمين جهله

جمعية الدعوة وتوعية الجاليات بالربوة

جمعية خدمة المحتوى الإسلامي باللغات

Ku271

978-603-8442-89-0